

*У разову спеціалізовану вчену раду
Державного університету
«Житомирська політехніка»*

ВІДГУК ОФІЦІЙНОГО ОПОНЕНТА

на дисертацію Войціцької Катерини Миколаївни на тему:
«Публічне управління економічним розвитком урбанізованих територій»,
подану на здобуття ступеня доктора філософії
за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»

Актуальність теми дисертаційної роботи

На сучасному етапі для розвитку економіки країни особливо важливим є урахування територіальних особливостей, саме тому економічний розвиток територій є одним із пріоритетних напрямів державної політики. Україна належить до країн з високим рівнем урбанізації, проте сьогодні більшість її територій є слаборозвиненими, тому проблема розвитку урбанізаційних процесів на даних територіях та їх економічний розвиток зокрема, заслуговує найважливішого вивчення. Крім того, в умовах невизначеності та ризикованості, що склалися на сьогодні в Україні у зв'язку з впливом глобальних проблем, а також російською військовою агресією, більшої уваги потребують питання саме публічного управління економічним розвитком урбанізованих територій, зокрема особливої актуальності набуває необхідність пошуку напрямів та механізмів удосконалення публічного управління економічним розвитком урбанізованих територій як в умовах воєнного стану, так і в період післявоєнної відбудови. Вищезазначені аргументи свідчать про актуальність та своєчасність дисертаційної роботи Войціцької Катерини Миколаївни.

Тема дисертаційної роботи є актуальною та практично значущою, що, зокрема, підтверджується зв'язком з науково-дослідною роботою за темою: Забезпечення економічної безпеки територіальних виробничих комплексів (номер державної реєстрації 0120U103443). У межах теми автором проведені дослідження, пов'язані з удосконаленням механізму публічного управління урбанізованими територіями в контексті забезпечення економічного розвитку.

Ступінь обґрунтованості й достовірність основних наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертації

Основні наукові положення, висновки і практичні рекомендації, що викладені в дисертації, є логічними і послідовними та відповідають чинним вимогам. Обґрунтованість представлених наукових положень базується на аналізі інформаційно-нормативної бази, законодавчих документів України, вітчизняних і зарубіжних досліджень.

Розкриттю теми дослідження та виконанню завдань, що були поставлені перед авторкою, сприяла логічно вибудована структура дисертації.

Дисертанткою у роботі було: проаналізовано публікаційну активність щодо питань економічного розвитку урбанізованих територій в сфері публічного управління; висвітлено характеристику основних понять та категорій в сфері публічного управління урбанізованими територіями; розроблено класифікацію урбанізованих територій для цілей публічного управління; проаналізовано сучасний стан розвитку урбанізованих територій та місце економічного розвитку урбанізованих територій України в міжнародних рейтингах; здійснено кореляційно-регресійний аналіз, з метою встановлення взаємозв'язків між економічними показниками та рівнем урбанізації в Україні; визначено сучасні проблеми урбанізованих територій в контексті економічного розвитку України; визначено напрями трансформації системи публічного управління економічним розвитком урбанізованих територій; проаналізовано та удосконалено складові механізму публічного управління економічним розвитком урбанізованих територій; удосконалено комплексний механізм публічного управління економічним розвитком урбанізованих територій.

Сформульовані у дисертаційній роботі наукові положення, висновки та рекомендації базуються на використанні комплексу загальнонаукових і спеціальних методів, узагальненні існуючих ідей та поглядів сучасних вітчизняних та зарубіжних науковців, а також теоретико-методологічних засадах науки державного управління. Наукові положення, висновки і рекомендації дисертації є теоретично та практично обґрунтованими, про що свідчить достатня кількість опрацьованих Войціцькою Катериною Миколаївною наукових праць зарубіжних та українських дослідників з різних галузей. У цілому наукові результати, отримані в дисертації, є достовірними, науково обґрунтованими та аргументованими.

Наукове значення дисертації, достовірність і новизна наукових положень підтверджуються теоретичною обґрунтованістю вихідних позицій дослідження, апробацією його результатів під час проведення науково-комунікативних заходів. До найбільш вагомих результатів, що характеризують наукову новизну дослідження, слід віднести такі:

- удосконалено вихідні положення публічного управління економічним розвитком урбанізованих територій (п.3.1), зокрема визначено: мету, завдання та принципи;

- удосконалено комплексний механізм публічного управління економічним розвитком урбанізованих територій в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення (п.3.3), що ґрунтується на удосконаленні правового, організаційного, економічного та інформаційного механізмів в розрізі ключових напрямків: 1) розвиток економічного потенціалу та конкурентних переваг урбанізованих територій; 2) відбудова та розвиток інфраструктури, що відповідає вимогам екологічності та енергоефективності, орієнтованої на інклюзивність та інноваційність; 3) розвиток сфери містобудування, відбудова та розвиток житлового фонду;

- удосконалено процес ідентифікації урбанізаційних факторів впливу на економічний розвиток (п.2.2) на основі теоретичного методу досліджень, а також побудованої кореляційно-регресійної моделі, що дали можливість визначити економічні фактори, які мають взаємозв'язки з рівнем урбанізації; підтвердити тісні взаємозв'язки між економічними показниками, зокрема ВВП на душу населення, середньою заробітною платою, капітальними інвестиціями та рівнем урбанізації; обґрунтувати наявність взаємозв'язків рівня урбанізації з рівнем безробіття, зайнятості та бідності;

- удосконалено інституційну модель публічного управління економічним розвитком урбанізованих територій (п.3.2), відповідно до розробленого організаційного механізму, що в свою чергу, сприяє узгодженості та ефективному розподілу завдань та повноважень, вирішенню проблем економічного розвитку урбанізованих територій;

- набув подальшого розвитку понятійний апарат публічного управління економічним розвитком урбанізованих територій шляхом авторських підходів до розуміння сутності ряду понять (п.1.2);

- набула подальшого розвитку класифікація урбанізованих територій для цілей публічного управління (п.1.3): за формою територіального поселення, планувальною структурою, густотою населення, рівнем містобудівного освоєння, функціями, які вона виконує, за екологічним станом, а також рівнем економічного та соціального розвитку відповідної території, рівнем пошкоджень та рівнем безпеки;

- обґрунтовано властивості розвитку наукових знань про економічний розвиток урбанізованих територій, на основі вивчення публікаційної активності вітчизняних та зарубіжних вчених (п 1.1), в результаті чого: 1) сформовано картограми ключових слів та виявлено основні тенденції, характерні для різних періодів; 2) визначено основні дослідницькі напрями в даній сфері; 3)

ідентифіковано проблемне поле публічного управління щодо економічного розвитку урбанізованих територій;

- встановлено місце України в світових урбанізаційних та економічних процесах (п.2.1) через аналіз рейтингів країн, що характеризують демографічні та урбанізаційні процеси (рівень урбанізації; темпи зростання населення; густина населення; глобалізація міст; комфортність міст) та рейтингів, що характеризують економічний розвиток країни (розмір валового внутрішнього продукту, рівень прямих іноземних інвестицій, рівень зайнятості, індекс процвітання країн світу, індекс щастя).

Наукова новизна свідчить про спроможність Войціцькою К.М. здійснювати глибокі наукові дослідження та високу обізнаність в колі питань проведеного дослідження.

Повнота висвітлення результатів дослідження в опублікованих працях

Теоретичні положення і практичні рекомендації, що сформульовані в дисертаційній роботі відображені в 11 публікаціях: 1 закордонна монографія; 4 статті у наукових фахових виданнях України (з яких 2 одноосібні); 6 тез доповідей на міжнародних та всеукраїнських конференціях.

Результати, висновки і рекомендації дослідження є особистим досягненням дисертантки. Персональний внесок Войціцької К.М. в спільну наукову роботу зазначено у переліку опублікованих праць за темою дисертації.

Оцінка оформлення дисертації

Дисертація оформлена згідно з існуючими вимогами. Зміст дисертаційної роботи логічний, виклад матеріалу послідовний і достатньою мірою розкритий.

Аналіз змісту дисертації підтверджує ідентичність структури, логіки викладання матеріалу, відповідність основних положень та висновків за розділами.

Практичне значення дисертаційної роботи

Окремі положення роботи доведено до рівня практичних пропозицій. Довідки щодо впровадження результатів дисертаційного дослідження підтверджують теоретичну значущість та практичне значення дисертації. Зокрема, пропозиції, що відображені в дисертації, використані в діяльності Житомирської обласної ради (довідка № р-5-22/189/1 від 10.02.2022 р.). Теоретичні результати роботи також впроваджені в освітній процес Державного університету «Житомирська політехніка» при підготовці фахівців за освітніми

ступенями «бакалавр» та «магістр» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» (довідка № 44-02.02/1644 від 05.09.2022 р.).

Академічна доброчесність

При написанні дисертації Войціцькою Катериною Миколаївною дотримано принципи академічної доброчесності. Свідченням цього є наявність посилань на джерела інформації при обґрунтуванні висновків і пропозицій; надання достовірної інформації про використані методики та результати проведеного дослідження.

Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації

Попри позитивні моменти дисертаційна робота Войціцької К.М., як і будь-яке наукове дослідження відповідного спрямування, містить у собі дискусійні положення, що потребують більш детального опрацювання, проте не зменшують цінність дослідження, зокрема:

1. В роботі здійснено бібліометричний аналіз наукових праць у наукометричній базі даних Scopus щодо питання публічного управління економічним розвитком урбанізованих територій (п.1.1), що дало змогу виокремити етапи розвитку наукової думки та побудувати відповідні картограми, однак недостатньо обґрунтовано вплив здійсненого групування термінів та узагальнення напрямів наукових результатів на подальше дослідження, що надало б більшого розуміння особливостей визначеної об'єктно-предметної сфери дисертаційною роботою.

2. В роботі в 1 розділі дисертантка цілком доречно обґрунтовує необхідність удосконалення понятійного апарату публічного управління економічним розвитком урбанізованих територій та зазначає, що він «може бути використаний з метою нормативно-правового удосконалення в сфері управління урбанізованими територіями» (с. 103). Проте, в подальшому дослідженні доцільно було б конкретизувати приклади застосування сформованого понятійно-категоріального апарату в законодавстві.

3. В дисертації побудовано інформаційний механізм публічного управління економічним розвитком урбанізованих територій (табл.3.9). Варто було б приділити увагу питанню інструментів, за допомогою яких здійснюється інформаційне стимулювання різних груп стейкхолдерів щодо відбудови та економічного розвитку урбанізованих територій.

4. В 3 розділі роботи удосконалено організаційний механізм публічного управління економічним розвитком урбанізованих територій. Позитивними результатами слід відзначити пропозиції дисертантки щодо внесення змін до окремих структурних органів державної влади, проте вважаю, що слід було б

обґрунтувати також пропозиції щодо розвитку структури та функцій органів місцевого самоврядування.

Разом з тим, слід відзначити, що вказані зауваження не знижують загальної наукової і практичної цінності дисертаційної роботи Войціцької Катерини Миколаївни.

Загальний висновок

Дисертаційна робота Войціцької Катерини Миколаївни на тему: «Публічне управління економічним розвитком урбанізованих територій» є завершеним самостійним науковим дослідженням, містить нові науково обґрунтовані результати в сфері публічного управління економічним розвитком урбанізованих територій, відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року №44, а її авторка Войціцька К.М. заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування».

Офіційний опонент:

доктор наук з державного управління,
доцент, в.о. завідувача кафедри
публічного управління, менеджменту
інноваційної діяльності та дорадництва
Національного університету біоресурсів
і природокористування України

Приліпко С.М.

